

XI Convegno Italiano di Studi Scandinavi
Università degli Studi di Milano

25-27 ottobre 2023

Case di carta, castelli in aria, fucine di parole.
Architetture nelle lingue e letterature nordiche

Pappershus, luftslott, ordsmedjor.
Arkitektur i nordiska språk och nordisk litteratur

Svensk version

(vedi sotto per l'italiano)

I en artikel som publicerades i dagstidningen *Il Corriere della Sera* den 27 april 2022 kommenterar den italienske arkitekten Renzo Piano förhållandet mellan författare och arkitekter med följande ord: "författare hyser en djup känsla av avund för arkitekter som uppför byggnader, arkitekter avundas författare som bygger världar". Trots att rivaliteten mellan dessa två konstformer har långa anor är det också möjligt att spåra en ömsesidig påverkan och en dialog som inte bara involverar arkitektur och litteratur men också andra former av kulturyttringar samt språkstudier med hänsyn till lingvistiska strukturer både i språkssystem och språkpedagogik. Konferensen vill åskådliggöra dessa samband genom 'litteratursessioner', 'språksessioner' och tvärvetenskapliga bidrag.

Vi välkomnar litteraturvetenskapliga bidrag på exempelvis följande teman:

- ekfras/omvänd ekfras: hur skildras byggnader och arkitektoniska element i litteraturen? Hur har fiktiva litterära universum gestaltats i intermediala adaptationer?
- utopier/dystopier: hur utforskas verkliga eller bildliga arkitektoniska utopier och dystopier i litterära verk (t ex kollektivhuset, miljonprogrammet, drabantbyn)?
- arkitektur och litterära genrer: vilka kopplingar finns mellan specifika litterära genrer (t ex storstadsromanen, den gotiska litteraturen) och arkitektoniska *topoi* (*passages*, gatan, varuhuset, kryptan, labyrinten, slottet)?
- nordisk byggkultur i litteraturen: hur skildrar litteraturen byggnader som kan anses vara representativa för nordisk kultur (hytte/sommarstuga/sommerhus, konsthistoriska monument, författarhem)?
- verkliga eller fiktiva byggplatser, byggarbetare, byggmästare och arkitekter
- textens arkitektur: narrativa strukturer, diktens uppbyggnad, bokens materialitet

Vi välkomnar språkvetenskapliga bidrag på exempelvis följande teman:

- studier i de skandinaviska språkens syntax
- undervisning i lingvistiska strukturer (syntax, kollokationer, ordbildning mm)
- de skandinaviska språkens anpassning till nya samhällsstrukturer: inkluderande språkbruk, språk och genderproblematik, byråkratiskt språkbruk
- uppbyggandet av en ny vokabulär: nyskapande och förnyelse
- språkrättigheter: minoritetsspråk, lagstiftning, språkpolitik

Versione italiana

Se è vero, come ha recentemente sostenuto Renzo Piano, che “gli scrittori nutrono una gelosia profonda per gli architetti, che costruiscono cose; e gli architetti sono gelosi degli scrittori, che costruiscono mondi” (*Il Corriere della Sera*, 27 aprile 2022), al di là della lunga tradizione di rivalità, esistono numerose intersezioni e forme di dialogo, non solo tra architettura e letteratura, ma anche allargando lo sguardo ad altre forme di espressione culturale nonché alle strutture linguistiche, inclusa la prospettiva pedagogica. Il convegno si propone di investigare tali relazioni in sessioni dedicate alle letterature e alle lingue nordiche, anche con approcci interdisciplinari.

Possibili sviluppi nell’ambito letterario includono, a titolo esemplificativo:

- ecfraresi/ecfresi a rovescio: la descrizione verbale di elementi architettonici o la rappresentazione visiva dei mondi costruiti dalla letteratura in riscritture e adattamenti intermediali (teatrali, cinematografici ecc.)
- utopie/distopie: testi che indagano utopie e distopie architettoniche come rappresentazione concreta oppure metaforica (*kollektivhuset, miljonprogrammet, drabantby*)
- *topoi* architettonici e generi letterari (es. i *passages* o il grande magazzino per il *flâneur*; il castello, le rovine, la cripta, il labirinto per la letteratura gotica)
- il trattamento letterario di edifici rappresentativi e simbolici della cultura nordica (*hytte/sommarstuga/sommerhus*, monumenti storico-artistici, case-musei)
- la rappresentazione letteraria di cantieri, muratori, lavoratori edili, architetti ecc., fittizi o storici
- le architetture del testo: strutture narrative e poetiche, materialità del libro

Possibili sviluppi nell’ambito linguistico includono, a titolo esemplificativo:

- caratteristiche e problemi sintattici delle lingue nordiche
- l’insegnamento delle strutture linguistiche (sintassi, collocazioni, variazioni)
- l’adattamento del sistema linguistico ai mutamenti della società: linguaggio inclusivo, lingua e genere, lingua burocratica e comunicazione
- la costruzione del lessico: innovazione e rinnovamenti
- la costruzione del diritto alla lingua: lingue minoritarie, legislazione, politica linguistica

Anmälan / Invio proposte:

Abstracts (max 250 ord) skickas till andrea.meregalli@unimi.it och camilla.storskog@unimi.it

Deadline: **31 mars 2023**

Konferensspråk: de skandinaviska språken, italienska, engelska.

Till förslag på föredrag (20 min.) bifogas kort biografisk information (max 100 ord). Uppge också på vilket språk du ämnar hålla ditt föredrag.

Konferensavgift: 80 euro (universitetsanställda) / 60 euro (doktorander och studenter, övriga)

Inviare un abstract (max 250 parole) a andrea.meregalli@unimi.it e camilla.storskog@unimi.it

Deadline: **31 marzo 2023**

Lingue del convegno: lingue scandinave, italiano, inglese.

Allegare all’abstract un breve profilo biografico (max 100 parole) e indicare in che lingua si terrà il contributo.

Quota di iscrizione: 80 euro (docenti e ricercatori) / 60 euro (dottorandi e studenti, altri)

Vetenskaplig kommitté/ Comitato scientifico:

Bruno Berni, Massimo Ciaravolo, Sara Culeddu, Giuliano D’Amico, Davide Finco, Angela Iuliano, Maria Cristina Lombardi, Paolo Marelli, Andrea Meregalli, Camilla Storskog, Anna Wegener

Arrangörer / Organizzazione: Andrea Meregalli, Camilla Storskog, Francesca Turri